

T 156995

ทำการสำรวจและรวบรวมผึ้งมีน้ำจากรังผึ้งมีน้ำในจังหวัดต่างๆของภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างน้อย 5 ตัวต่อ 1 ตัวอย่างแล้วนำไปศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมโดยเทคนิคการเพิ่มปริมาณชิ้นส่วนดีเอ็นเอในหลอดทดลองที่ใช้ primer แบบสุ่มและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมโดย cluster analysis ด้วยการทำ unweighted pair group method arithmetic average (UPGMA) และสร้าง dendrogram ด้วยโปรแกรม NTSYS Version 2 พบว่าสามารถแบ่งประชากรผึ้งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ที่มีความคล้ายคลึงกันมากทางพันธุกรรม กลุ่มแรกได้แก่ประชากรผึ้งจาก อำเภอเมือง และอำเภอชัตตุรัส จังหวัดชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย และอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มนี้สองมีประชากรผึ้ง 2 กลุ่มย่อยได้แก่ กลุ่มประชากรผึ้งจาก อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และอำเภอศรีถึก จังหวัดบุรีรัมย์ และกลุ่มประชากรผึ้งจากอำเภอพล จังหวัดขอนแก่น อำเภอพินุสนังสรรและอำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี และอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ส่วนประชากรผึ้งจากอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์มีเบอร์ เช่น ต่ความแตกต่างทางพันธุกรรมจากประชากรผึ้งกลุ่มนี้มากที่สุด

ABSTRACT

TE 156995

Surveys and collections of the little honey bees were conducted in various provinces of northeastern Thailand. The honey bee samples, each containing at least 5 bees, were studied for their genetic variation by using Random Amplified Polymorphic DNA Technique. The genetic relationship was analyzed by cluster analysis from unweighted pair group method arithmetic average (UPGMA) and dendrogram created by Program NTSYS Version 2. It is found that the bee populations could be divided into 2 major groups, which are similar to each other. The first one is the bee populations from Aumphur Muang and Aumphur Jaturas, Chaiyaphum Province, Aumphur Muang, Khon Kaen Province, Aumphur Muang, Nong Khai Province and Aumphur Muang, Udonthani Province. The second one has 2 sub-groups which are the bee populations from Aumphur Ban Pai, Khon Kaen Province, Aumphur Chiang Khan, Loei Province, Aumphur Khum Kien Kaew, Yasothon Province, Aumphur Pak Chong, Nakhonrachasima Province, Aumphur Muang, Mahasarakham Province, Aumphur Suwanaphum, Roi-ed Province and Aumphur Satuk, Bureerum Province and the bee populations from Aumphur Phon, Khon Kaen Province Aumphur Piboon-mungsaharn and Aumphur Kiang-nai, Ubonrachatani Province and Aumphur Wangsapung, Loei Province. The bee population from Aumphur Somdesh, Kalasin Province is the one that has the highest degree of genetic difference from the other groups.